

Nyhetsbrev om EU-rätt nummer 2 2021

Innehåll

INLEDNING	2
AVGÖRANDEN I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.....	2
Personuppgiftsrätt.....	2
EU:s dataskyddsförordning inte hinder för överlämning av personuppgifter från Socialstyrelsen till Region Stockholm.....	2
EU-DOMSTOLEN.....	4
Avgöranden rörande Sverige	4
Danske Banks svenska filial inte samma beskattningsbara person som huvudetableringen i Danmark.....	4
Inte nödvändigt att bevarandestatus riskeras för att förbud enligt livsmiljö- eller fågeldirektiven ska aktualiseras.....	6
Tillåtet bevilja uppehållstillstånd trots ej styrkt identitet.....	8
Förslag till avgöranden rörande Sverige	9
Institutionell rätt och allmänna principer.....	9
Bristande möjligheter till domstolsprövning av tillsättning av domartjänster i Polen kan åsidosätta unionsrätten	9
Processrätt.....	11
Skatterätt.....	11
Konkurrensrätt m.m.....	11
Stöd till FC Barcelona och andra spanska toppklubbar otillåtet.....	11
Inre marknaden och fri rörlighet	13
Får utländska advokater verka självständigt i irländsk domstol?	13
Straff- och civilrättsligt samarbete	14
Tillåtlighet av bevisning som inhämtats i strid med Tele2-domen.....	14
Inte effektivt domstolsskydd när åklagares beslut att utfärda en europeisk arresteringsorder inte kunde prövas i domstol.....	16
Informationssamhället.....	17
S.k. framing av internetinnehåll kan utgöra separat överföring till allmänheten.	17
Arbetsrätt	19
Bakjour kan vara arbetstid om den ofta leder till faktiskt arbete	19
Konsumenträtt.....	21
Migrationsrätt	21
Inte otillåtet att ta kvardröjande tredjelandsmedborgare i förvar för överföring till annan medlemsstat	21
Miljörätt	21
EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER	21
NYA MÅL.....	22

DET HÄNDE(R) I EU-DOMSTOLEN	22
FRÅN LAGSTIFTNINGSARBETET	23
Sverige	23
Lagrådsremiss: Ändrade regler för kontroll av ekologisk produktion	23
Lagrådsremiss: Genomförandet av MKB-direktivet i plan- och bygglagen	23
Lagrådsremiss: Gränsöverskridande tillgång till radio- och tv-program	24
Andra chans för krisande företag – En ny lag om företagsrekonstruktion	24
Lagrådsremiss: Anpassningar till EU:s förordningar om medicinteknik – del 2 .	25
Lagrådsremiss: Regler om internationellt samarbete anpassas till nya regler om skyddstillsyn och tillträdesförbud till butik	25

INLEDNING

Välkommen till ett nytt Nyhetsbrev, avseende perioden 15 februari – 15 mars 2021 och som bl.a. behandlar tre förhandsavgöranden som besvarar frågor ställda av svensk domstol, varav ett mål rörande den svenska regleringen av artskydd utifrån fågeldirektivet och livsmiljödirektivet. Dessutom har domstolen till Sveriges fördel avgjort ett [mål om kommissionens genomförandebeslut](#) att ge tillstånd till vissa användningar av bl.a. blyulfokromat.

Från stora avdelningen noteras bl.a. ett avgörande under rubriken Straff- och civilrättsligt samarbete, angående frågan om bevisning som åtkommit rättsstridigt får tillåtas som bevis mot en misstänkt i en brottmålsrättegång. Det lämnas till betraktaren att avgöra om det där refererade avgörandet har någon relevans i den debatt som för närvarande förs, i och vid sidan av pågående mål i svensk domstol, om den så kallade Encrochat-bevisningen. Vidare får vi under rubriken Arbetsrätt veta att så kallad bakjour under vissa förhållanden ska anses utgöra arbetstid.

Att EU-domstolen för närvarande är väldigt aktiv framgår av ett [pressmeddelande](#) i ämnet, där det anges att trots svårigheterna till följd av pandemin har verksamheten i de båda instanserna kunnat hålla en nära nog normal nivå vad gäller avgjorda mål.

AVGÖRANDEN I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.

Personuppgiftsrätt

[EU:s dataskyddsförordning inte hinder för överlämning av personuppgifter från Socialstyrelsen till Region Stockholm](#)

Högsta förvaltningsdomstolen har i dom den 19 februari 2021 i mål 433-20, Ref. 10/21, prövat om bestämmelsen om uppgiftsskyldighet mellan myndigheter i offentlighets- och sekretesslagen är förenlig med EU:s dataskyddsförordning och om vilken prövning som ska göras då en myndighet begär att få ta del av personuppgifter med stöd av bestämmelsen.

Socialstyrelsen för register över hälso- och sjukvårdspersonal. Den är personuppgiftsansvarig. Utgångspunkten är att det är den personuppgiftsansvarige

som bestämmer ändamålen för behandlingen. I Sverige regleras sedan lång tid tillbaka behandlingen av personuppgifter inom företrädesvis den offentliga sektorn genom s.k. registerförfattningar. En registerförfattning kan avse exempelvis en specifik myndighet eller ett specifikt område. I författningen anges ofta de ändamål för vilka personuppgifterna får behandlas, dvs. lagstiftaren har tagit över uppgiften att bestämma ändamålen och har alltså gjort detta i den personuppgiftsansvariges ställe. Ändamålsregleringen i en registerförfattning kan vara sådan att den uttömmande anger de ändamål för vilka uppgifterna får behandlas. Detta framgår ofta genom att det i författningen anges att personuppgifterna "endast" får behandlas för vissa angivna ändamål. I andra fall anger ändamålsbestämmelserna en yttre ram inom vilken uppgifterna får behandlas. I sådana fall är det finalitetsprincipen som ytterst sätter gränsen för vad som kan anses vara en tillåten behandling, dvs. den som är personuppgiftsansvarig måste göra en kontroll av huruvida en senare behandling är oförenlig med de ändamål för vilka uppgifterna först samlades in. I lagstiftningsärendet gällande dataskyddslagen togs ställning till registerförfattningarnas förenlighet med EU:s dataskyddsförordning. Regeringen uttalade att det även fortsättningsvis fanns ett utrymme för sådan sektorsspecifik särreglering om behandling av personuppgifter som finns i de svenska registerförfattningarna. Vad gäller ändamål uttalade regeringen att förordningen inte ställer något krav på att de ska vara fastställda i författning men att det heller inte finns något som hindrar att detta görs, under förutsättning att bestämmelserna uppfyller ett mål av allmänt intresse och är proportionella mot det legitima mål som eftersträvas. Det råder således ingen tvekan om att det under förutsättning att vissa grundläggande krav upprätthålls, är tillåtet att i nationell rätt bestämma både de ändamål för vilka personuppgifter får behandlas och de ändamålsbegränsningar som lagstiftaren anser ska gälla. En ändamålsreglering av det slag som tagits in i den nu aktuella registerförordningen aktualiserar därmed inte en tillämpning av principen om unionsrättens företräde. Bestämmelser om ändamål gäller vidare endast för dem som omfattas av regleringen i fråga. Den nu aktuella registerförordningen gäller således endast för Socialstyrelsens behandling av personuppgifter. Den behandling av personuppgifter som kan komma att utföras av Region Stockholm om uppgifter ur registret lämnas dit regleras därmed inte av registerförordningen utan av de dataskyddsregler som gäller för regionen.

Vad gäller finalitetsprincipen har det, bl.a. i samband med olika utredningsarbeten, diskuterats hur den och 6 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen förhåller sig till varandra. Det har t.ex. gjorts gällande att behandling av personuppgifter i form av ett utlämnande är förenligt med finalitetsprincipen om uppgifterna inte omfattas av sekretess. Mot detta har det anförts att personuppgifter kan vara integritetskänsliga trots att de inte omfattas av sekretess och att en tolkning som reducerar finalitetsprincipen till en ren sekretessprövning måste anses vara mycket tillåtande. Frågan berördes inte i samband med lagstiftningsärendet rörande införandet av dataskyddslagen. I lagstiftningsärendet gällande brottsdatalagen har dock frågan om hur bestämmelser om uppgiftsskyldighet förhåller sig till behandling av personuppgifter för nya ändamål behandlats. I propositionen uttalar regeringen att när det i lag eller förordning föreskrivs att uppgifter ska lämnas har lagstiftaren tagit ställning till att det dels är så viktigt att det ska införas en skyldighet att lämna information, dels att eventuell sekretess ska brytas. Lagstiftaren får då också anses

ha tagit ställning till att uppgiftslämnandet är nödvändigt och proportionerligt. I sådana fall ska det därför inte – vilket annars gäller enligt brottsdatalagen – göras en prövning av om behandlingen av personuppgifterna för det nya ändamålet är nödvändig och proportionerlig. Detsamma sägs uttryckligen gälla även beträffande 6 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (prop. 2017/18:232 s. 137 f.). Genom bestämmelser om uppgiftsskyldighet och sekretess anses alltså syftet med finalitetsprincipen uppnås, dvs. uppgiftslämnandet anses vara nödvändigt och proportionerligt i de fall uppgifterna inte omfattas av sekretess.

Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening bör motsvarande synsätt anläggas beträffande förhållandet mellan 6 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen och finalitetsprincipen enligt EU:s dataskyddsförordning. Genom sekretessbestämmelser hindras myndigheterna från att lämna bl.a. integritetskänsliga uppgifter till andra myndigheter. Härigenom får **lagstiftaren anses ha tagit ställning till när ett uppgiftslämnande är oförenligt med det eller de ändamål för vilka uppgifterna samlades in. Utöver sekretessprövningen ska den personuppgiftsansvariga myndigheten således inte göra någon kontroll av förenligheten med finalitetsprincipen** i samband med lämnande av uppgifter enligt 6 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen.

EU-DOMSTOLEN

EU-domstolen har under perioden 15 februari – 15 mars 2021 meddelat [41 domar](#) som publicerats i rättsfallssamlingen, varav [6 domar](#) från stora avdelningen. [Tre](#) av dessa domar rör mål där förhandsavgörande begärts av svensk domstol. Under samma period har generaladvokaterna meddelat [21 förslag](#) till avgöranden. Inget av dessa förslag rör Sverige i denna mening. [Pressmeddelanden](#) har lämnats i ett antal av dessa avgöranden och förslag.

Dessutom har Tribunalen, i dom den 17 februari 2021 i mål T-238/20, Ryanair/kommissionen, funnit Sveriges stöd till SAS i samband med covid-19-pandemin vara förenligt med unionsrätten, se [pressmeddelande](#).

Avgöranden rörande Sverige

[Danske Banks svenska filial inte samma beskattningsbara person som huvudetableringen i Danmark](#)

EU-domstolen, sjunde avdelningen, har i dom den 11 mars 2021 i mål C-812/19, Danske Bank, prövat en begäran om förhandsavgörande från Högsta förvaltningsdomstolen angående tolkningen av artiklarna 2.1, 9.1 och 11 i direktiv 2006/112/EG (mervärdesskattedirektivet). Begäran har framställts i ett mål mellan å ena sidan Danske Bank A/S, Danmark, Sverige Filial, som är den svenska filialen till det danska bolaget Danske Bank A/S, och å andra sidan Skatteverket. Målet rör ett förhandsbesked från Skatterättsnämnden angående mervärdesskattelagen.

Danske Bank A/S har sin huvudetablering i Danmark. Bolaget bedriver sin verksamhet i Sverige genom en filial, Danske Bank, Danmark, Sverige Filial. Danske Banks huvudetablering är medlem i en dansk mervärdesskattegrupp som bildats enligt den danska lagstiftning som införlivar artikel 11 i mervärdesskattedirektivet. Bolagets svenska filial är inte medlem i någon svensk mervärdesskattegrupp.

Danske Bank använder en IT-plattform i sin nordiska verksamhet som till stora delar är gemensam för bolagets samtliga etableringar. För den svenska filialens nyttjande av plattformen i den svenska verksamheten allokerar Danske Banks huvudetablering kostnader till filialen. Genom sin ansökan om förhandsbesked till Skatterättsnämnden ville Danske Banks svenska filial få klarhet i huruvida den omständigheten att Danske Banks huvudetablering ingår i en dansk mervärdesskattegrupp medför att mervärdesskattegruppen ska betraktas som en egen beskattningsbar person i förhållande till filialen i Sverige vid tillämpningen av bestämmelserna i ML. Filialen ville även få klarhet i huruvida den danska mervärdesskattegruppens tjänster, för vilka kostnaderna allokeras till filialen, ska ses som omsättningar i mervärdesskattehänseende, och huruvida filialen ska förvärvsbeskatta sig i Sverige. Skatterättsnämnden fann att den danska mervärdesskattegrupp som Danske Banks huvudetablering ingår i och bolagets svenska filial ska betraktas som två skilda beskattningsbara personer, eftersom huvudetableringen lösgjort sig från den svenska filialen genom att ingå i en dansk mervärdesskattegrupp i enlighet med danska mervärdesskatte regler. Vidare fann Skatterättsnämnden att huvudetableringens tillhandahållande av tjänster, för vilka kostnaderna allokeras till filialen i Sverige, utgör omsättning av tjänst. Högsta förvaltningsdomstolen har i sin begäran om förhandsavgörande påpekat att det finns två möjliga tolkningar av de relevanta bestämmelserna i mervärdesskattedirektivet. Ett sätt att tolka dessa bestämmelser är enligt Högsta förvaltningsdomstolen att anse – med tillämpning av den rättspraxis som följer av domen av den 23 mars 2006, FCE Bank (C-210/04, EU:C:2006:196) – att den svenska filialen, som inte är självständig i förhållande till Danske Banks huvudetablering och inte ingår i en mervärdesskattegrupp i Sverige, är en del av samma beskattningsbara person som huvudetableringen, även om huvudetableringen ingår i en dansk mervärdesskattegrupp. Ett annat sätt att tolka bestämmelserna är att anse att Danske Banks huvudetablering genom att ingå i den danska mervärdesskattegruppen har skiljt sig från den beskattningsbara person som huvudetableringen och dess svenska filial tillsammans ska anses utgöra vid transaktioner dem emellan.

EU-domstolen konstaterade att HFD ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artiklarna 9.1 och 11 i mervärdesskattedirektivet ska tolkas på så sätt att ett bolags huvudetablering, som är belägen i en medlemsstat och ingår i en mervärdesskattegrupp som bildats med stöd av artikel 11, och detta bolags filial, som är etablerad i en annan medlemsstat, ska anses utgöra skilda beskattningsbara personer när huvudetableringen tillhandahåller filialen tjänster och allokerar kostnaderna för dessa till filialen. När ett bolags huvudetablering, som är belägen i en medlemsstat, tillhandahåller tjänster till en filial till detta bolag, som är belägen i en annan medlemsstat, har domstolen slagit fast att ett sådant tillhandahållande endast är beskattningsbart om det mellan den som tillhandahåller tjänsten och den som köper den föreligger ett rättsförhållande som innebär ett ömsesidigt utbyte av prestationer. I avsaknad av ett rättsförhållande mellan en filial och dess huvudkontor, som tillsammans bildar en enda beskattningsbar person, utgör det ömsesidiga utbytet av prestationer mellan dessa enheter interna icke beskattningsbara flöden, till skillnad från skattepliktiga transaktioner som utförs med tredje parter. Det ska därför prövas huruvida filialen bedriver självständig ekonomisk verksamhet. Det måste i detta sammanhang **klargöras om en sådan filial kan anses vara självständig,**

och särskilt om den står den ekonomiska risk som är förenad med dess verksamhet.

Emellertid ska det även beaktas att olika enheter inom ett bolag kan ingå i mervärdsskattegrupper. En sådan **utgör en enda beskattningsbar person**. Klassificeringen som en enda beskattningsbar person innebär att medlemmarna i mervärdesskattegruppen inte längre separat kan underteckna mervärdesskattedeclarationer och inte heller, vare sig inom eller utom gruppen, kan identifieras som beskattningsbara personer, då enbart mervärdesskattegruppen, i egenskap av enda beskattningsbara person, är behörig att underteckna sådana deklarerationer. Följaktligen kan den danska mervärdesskattegrupp som Danske Banks huvudetablering ingår i och bolagets svenska filial **inte anses utgöra en enda beskattningsbar person**. Frågan besvarades således nekande.

[Inte nödvändigt att bevarandestatus riskeras för att förbud enligt livsmiljö- eller fågeldirektiven ska aktualiseras](#)

EU-domstolen, andra avdelningen, har i dom den 4 mars 2021 i mål C-473/19 och C-474/19, Föreningen Skydda Skogen m.fl., prövat en begäran om förhandsavgörande från Vänersborgs tingsrätt, mark- och miljödomstolen angående tolkningen av artikel 12.1 i direktiv 92/43/EEG (livsmiljödirektivet) och artikel 5 i direktiv 2009/147/EG (fågeldirektivet). Respektive begäran har framställts i mål mellan, å ena sidan, Föreningen Skydda Skogen, Naturskyddsföreningen i Härryda och Göteborgs Ornitologiska Förening och, å andra sidan, Länsstyrelsen i Västra Götalands län och B.A.B. respektive U.T.B. Målen rör länsstyrelsens beslut att inte vidta några tillsynsåtgärder med anledning av en avverkningsanmälan avseende ett skogsområde i Härryda kommun.

En avverkningsanmälan avseende ett skogsområde beläget i Härryda kommun lämnades in till Skogsstyrelsen. Anmälan avsåg slutavverkning. Skogsstyrelsen gav specifik vägledning rörande försiktighetsmått i det enskilda fallet och ansåg att åtgärderna i avverkningsanmälan inte stred mot något av förbuden i den svenska artskyddsförordningen (2007:845), under förutsättning att vägledningen följdes. Det framgår av begäran om förhandsavgörande i respektive mål att det skogsområde som avverkningsanmälan avser är livsmiljö för arter som är skyddade enligt artskyddsförordningen. De planerade skogsbruksåtgärderna i detta område kommer dock att medföra att exemplar av dessa skyddade arter störs eller dödas. Ägg av dessa arter som befinner sig inom området kommer dessutom att förstöras.

Klagandena anser att den planerade avverkningen strider mot förbuden i artskyddsförordningen och de begärde bland annat att länsstyrelsen skulle utöva sin roll som tillsynsmyndighet enligt artskyddsförordningen.

Den hänskjutande domstolen har anfört att de mål som den ska avgöra rör den påverkan som de aktuella skogsbruksåtgärderna har på vissa fågelarter som omfattas av fågeldirektivet, varav flera är förtecknade i bilaga I till nämnda direktiv, och på arten *Rana arvalis* (åkergroda), som anges i punkt a i bilaga 4 till livsmiljödirektivet, en art som omfattas av det strikta skydd som föreskrivs i detta direktiv och som förekommer inom avverkningsområdet. Den hänskjutande domstolen har påpekat att dessa arter med stor sannolikhet nyttjar detta område för fortplantning. Dessa fortplantningsområden kommer emellertid att förstöras eller försämrats till följd av den planerade avverkningen. Den hänskjutande domstolen

anser därför att det krävs en tolkning av vissa begrepp i fågeldirektivet och livsmiljödirektivet för att den ska kunna avgöra de frågor som har uppkommit vid den domstolen och för att, mot denna bakgrund, kontrollera huruvida nationell rättspraxis enligt vilken det, när det är fråga om åtgärder med ett annat syfte än något av de syften som förbuden i dessa direktiv avser, krävs att berörda arters bevarandestatus måste försämrans till följd av åtgärden för att förbuden ska aktualiseras. Den ställde därför fem frågor till EU-domstolen.

Den första frågan avsåg att skapa klarhet i huruvida artikel 5 i fågeldirektivet ska tolkas så, att den utgör **hinder för en nationell praxis enligt vilken förbuden i denna bestämmelse endast omfattar sådana arter som är förtecknade i bilaga I** till detta direktiv eller är hotade på någon nivå eller har en långsiktigt vikande populationstrend. **EU-domstolen** påpekade inledningsvis att direktivet avsåg enligt dess artikel 1.1 ”**bevarandet av samtliga fågelarter** som naturligt förekommer inom medlemsstaternas europeiska territorium på vilket fördraget tillämpas”. Enligt artikel 5 ska MS genomföra konkreta åtgärder som syftar till att skydda häcknings- och rastplatserna för de fåglar som omfattas av fågeldirektivet. **Det framgår således av den klara och otvetydiga lydelsen i artikel 5 i fågeldirektivet att tillämpningen av de förbud som avses i den bestämmelsen inte är förbehållen sådana arter som är förtecknade i bilaga I till detta direktiv eller som är hotade på någon nivå eller uppvisar en långsiktigt vikande populationstrend.**

Den andra frågan prövades enbart utifrån livsmiljödirektivet eftersom både det och fågeldirektivet implementerats genom artskyddsförordningen. Den avsåg att ge klarhet i dels huruvida artikel 12.1 a–c i livsmiljödirektivet ska tolkas så, att den utgör **hinder för en nationell praxis enligt vilken förbuden** i denna bestämmelse, för det fall mänsklig verksamhet såsom skogsbruksåtgärder eller markexploatering uppenbart har ett annat syfte än att döda eller störa djurarter, **endast är tillämpliga om det finns en risk för att berörda arters bevarandestatus påverkas negativt**, dels **huruvida skyddet enligt denna bestämmelse upphör att gälla för arter som har uppnått gynnsam bevarandestatus**. Domstolen framhöll att artikel 12.1 b i livsmiljödirektivet innehåller ett förbud mot att avsiktligt störa arter, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttningsperioder. I denna bestämmelse lyfts således fram att förbudet är av än större betydelse under de perioder då exemplar av arterna är särskilt utsatta, bland annat med avseende på deras parningsförmåga eller möjligheterna till framgångsrik parning, och ett åsidosättande av förbudet under dessa perioder är därför särskilt ägnat att påverka den berörda artens bevarandestatus negativt, men **bestämmelsens lydelse utesluter likväl inte att åtgärder som inte medför en sådan risk i vissa fall kan omfattas** av förbudet. Domstolen konstaterade vidare att visserligen är prövningen av vilken påverkan en åtgärd har på den berörda djurartens bevarandestatus relevant vid tillämpningen av de undantag som får göras med stöd av artikel 16 i livsmiljödirektivet. **Att kräva att det ska finnas en risk för att den berörda artens bevarandestatus påverkas negativt** för att förbuden i artikel 12.1 a–c i livsmiljödirektivet ska vara tillämpliga, skulle emellertid kunna **leda till ett kringgående** av den prövning som är föreskriven i artikel 16 i direktivet och skulle sålunda medföra att nämnda artikel samt de dispenser och stränga villkor som är kopplade till den artikeln **berövas sin ändamålsenliga verkan**. En sådan tolkning **kan inte anses vara förenlig med försiktighetsprincipen och principen om**

förebyggande åtgärder, vilka det erinrats om i punkt 38 i förevarande dom, och med det förstärkta skyddet för djurarter och ägg enligt artikel 12.1 a–c i livsmiljödirektivet.

Domstolen framhöll vidare att **eftersom livsmiljödirektivet även syftar till att en gynnsam bevarandestatus ”upprätthålls”, måste de arter som har uppnått en sådan bevarandestatus skyddas mot varje försämring av denna status.**

Slutligen, i denna del, påminde domstolen om att det, för att medlemsstaterna ska följa artikel 12.1 a–c, **inte enbart krävs att de inför ett heltäckande regelverk**, utan även att de vidtar konkreta och specifika skyddsåtgärder. Ett strikt skyddssystem förutsätter på motsvarande sätt vidtagandet av förebyggande åtgärder som är sammanhängande och samordnade. Ett strikt skyddssystem ska således göra det **möjligt att på ett effektivt sätt förhindra att skyddade arter skadas** på de sätt som anges i denna bestämmelse.

Den tredje fråga som domstolen besvarade avsåg att ge klarhet i huruvida artikel 12.1 d i livsmiljödirektivet ska tolkas så, att den utgör **hinder för en nationell praxis** som innebär att om kontinuerlig ekologisk funktionalitet i den berörda artens livsmiljö i ett enskilt område – trots försiktighetsåtgärder – direkt eller indirekt går förlorad genom skada, förstörelse eller försämring, orsakad av den aktuella åtgärden separat eller i kombination med andra åtgärder, så **aktualiseras förbudet i den bestämmelsen först om den berörda artens bevarandestatus riskerar att försämrans**. Frågan besvarades jakande, med hänvisning till tidigare redovisade överväganden.

[Tillåtet bevilja uppehållstillstånd trots ej styrkt identitet](#)

EU-domstolen, fjärde avdelningen, har i dom den 4 mars 2021 i mål C-193/19, Migrationsverket, prövat en begäran om förhandsavgörande från Förvaltningsrätten i Malmö, migrationsdomstolen, angående tolkningen tillämpningskonventionen för Schengenavtalet och av förordning (EU) 2016/399 (kodexen om Schengengränserna). Begäran har framställts i ett mål mellan å ena sidan A, som är gambisk medborgare, och å andra sidan Migrationsverket (Sverige). Målet rör Migrationsverkets beslut att avslå A:s ansökan om förlängning av uppehållstillståndet för familjeåterförening, med motiveringen att hans identitet inte kunnat fastställas. Migrationsverket beviljade A, som är gambisk medborgare, ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för att han skulle återförenas med sin maka, som är svensk medborgare. A hade ansökt om uppehållstillstånd före inresan i Sverige och ansågs ha styrkt sin identitet genom att uppvisa ett hemlandspass. A gav senare in en ansökan om förlängning av det tillfälliga uppehållstillståndet till Migrationsverket. Under prövningen av denna ansökan mottog Migrationsverket information från norska myndigheter om att A hade hållits i förvar i Norge och där hade använt sig av flera olika identiteter. Dessutom hade han, under en av dessa identiteter, dömts till fängelse i Norge för innehav och försäljning av narkotika. Norge hade utvisat honom på livstid och registrerat honom på spärllistan i SIS i syfte att han skulle nekas inresa i Schengenområdet. A hade vidare, i Dakar (Senegal), lämnat in en annan ansökan om uppehållstillstånd som registrerats i Sverige under nämnda identitet. Den ansökan hade avslagits med motiveringen att den grundade sig på ett skenäktenskap. Det framgår dessutom av de svar som migrationsdomstolen har lämnat på EU-domstolens skriftliga frågor dels att A och hans maka som är svensk medborgare numera är skilda och att de inte har gemensamma barn, dels att A

numera bor tillsammans med en norsk medborgare, med vilken han har två minderåriga barn som också är norska medborgare. A:s ansökan avslogs med hänvisning till att hans identitet inte var styrkt. Frågan överklagades till migrationsdomstolen, som begärde förhandsavgörande.

EU-domstolen prövade enbart den första frågan, som ställts för att få klarhet i huruvida tillämpningskonventionen, särskilt artikel 25.1 i denna, eller kodexen om Schengengränserna ska tolkas så, att de utgör **hinder för en medlemsstats lagstiftning enligt vilken det är tillåtet att utfärda, förlänga eller förnya ett uppehållstillstånd för familjeåterförening** när ansökan har getts in i denna medlemsstat av en **tredjelandsmedborgare som är registrerad på spärllistan i SIS och vars identitet inte har kunnat fastställas** med hjälp av en giltig resehandling. EU-domstolen besvarade frågan nekande, och anförde inledningsvis att artikel 25.1 i tillämpningskonventionen inte fastställer de rättsliga villkor som en sådan medborgare måste uppfylla för att resa in och vistas i Schengenområdet, inbegripet styrkandet av sin identitet. Den får alltså **inte tolkas så, att medlemsstaterna fråntas möjligheten att bevilja uppehållstillstånd för familjeåterförening enbart på den grunden att den berörda tredjelandsmedborgarens identitet inte med säkerhet kan fastställas med hjälp av en giltig resehandling**. Vad gäller kodexen om Schengengränserna, reglerar den inte situationen för sådana tredjelandsmedborgare som – i likhet med A i det nu aktuella fallet – redan befinner sig i en medlemsstat och har beviljats uppehållstillstånd för familjeåterförening där.

Förslag till avgöranden rörande Sverige

Institutionell rätt och allmänna principer

[Bristande möjligheter till domstolsprövning av tillsättning av domartjänster i Polen kan åsidosätta unionsrätten](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 2 mars 2021 i mål C-824/18, A.B. m.fl., prövat en begäran om förhandsavgörande från Naczelny Sąd Administracyjny (Högsta förvaltningsdomstolen, Polen) angående tolkningen av artiklarna 2, 4.3, 6.1 och 19.1 andra stycket FEU, artikel 267 FEUF, artiklarna 15.1, 20, 21.1, 47 och 52.1 i EU-stadgan samt av artiklarna 2.1, 2.2 a, 3.1 a och 9.1 i direktiv 2000/78/EG (likabehandlingsdirektivet). Målen handlar om det nationella domstolsrådet KRS resolutioner att inte för Republiken Polens president föreslå att klagandena tillsätts som domare vid Sąd Najwyższy (Högsta domstolen, Polen), utan i stället föreslå att andra personer ska tillsättas som domare vid nämnda domstol.

KRS föreslog i resolution att andra personer än de sökande skulle tillsättas som domare. Sökandena väckte talan mot KRS beslut vid den hänskjutande domstolen, som beslutade om inhibition. Den hänskjutande domstolen begärde förhandsavgörande och påpekade bl.a. att om samtliga deltagare i ett tillsättningsförfarande inte överklagat så vinner resolutionen laga kraft vad gäller den del där beslut fattas om att tillsättningsförslag ska läggas fram inför Polens president, såvitt avser dem som inte anfört besvär. Bland dessa deltagare ingår de som föreslagits för tillsättning och som följaktligen inte har något intresse av att överklaga

en sådan resolution. Detta innebär att den del av resolutionen där beslut fattas om att kandidater ska föreslås för tillsättning till domartjänster de facto alltid kommer att vinna laga kraft. Om domstol – efter överklagande av en sökande som inte föreslagits för domartjänsten – eventuellt undanröjde en sådan resolution, så kunde det inte medföra en ny bedömning av huruvida vederbörande eventuellt skulle tillsättas på den aktuella domartjänsten. Vidare var det enligt nämnda regelverk inte möjligt att vid sådant överklagande åberopa att det gjorts en felaktig bedömning av huruvida sökandena uppfyllde de bedömningskriterier som ska beaktas då beslut fattas om vem som skulle föreslås för domartjänsten. I sin ursprungliga begäran om förhandsavgörande angav den hänskjutande domstolen att ett sådant regelverk innebär att den sökande som inte föreslås för den aktuella domartjänsten i praktiken inte kunde överklaga på ett verkningfullt sätt. Därför beslutade den hänskjutande domstolen att ställa frågor till EU-domstolen om detta regelverk kunde anses förenligt med unionsrätten.

Efter denna ursprungliga begäran om förhandsavgörande ändrades lagen om KRS på nytt år 2019. Denna lagändring innebar att det blev omöjligt att överklaga KRS beslut med förslag angående vem som skulle och vem som inte skulle tillsättas som domare vid Högsta domstolen. Vidare föreskrevs det att ännu anhängiga mål avseende sådana överklaganden skulle skrivas av från vidare handläggning; detta innebar att den hänskjutande domstolen inte längre var behörig att pröva sådana mål samt att den inte längre kunde få svar på de tolkningsfrågor som den ställt till EU-domstolen. Mot denna bakgrund beslutade den hänskjutande domstolen att ställa kompletterande tolkningsfrågor till EU-domstolen för att få klarhet i om detta nya regelverk kunde anses förenligt med unionsrätten.

EU-domstolen konstaterade, beträffande den sistnämnda frågan, att det system för samarbete mellan nationella domstolar och EU-domstolen som inrättats genom artikel 267 FEUF och principen om lojalt samarbete i artikel 4.3 FEU utgör hinder för sådana lagändringar som de som gjorts år 2019 i Polen, när det framgår att dessa lagändringar specifikt innebär att EU-domstolen förhindras att pröva sådana tolkningsfrågor som de som ställts av den hänskjutande domstolen och att det i framtiden inte längre är möjligt för en nationell domstol att ställa liknande frågor. EU-domstolen uttalade vidare att medlemsstaternas skyldighet enligt artikel 19.1 andra stycket FEU att fastställa de möjligheter till överklagande som behövs för att säkerställa ett effektivt domstolsskydd för enskilda rättssubjekt inom de områden som omfattas av unionsrätten kan utgöra hinder för sådana lagändringar. Så är fallet när det framgår att dessa ändringar är ägnade att föranleda rimliga tvivel hos enskilda rättssubjekt beträffande pålitligheten hos de domare som tillsatts på grundval av resolutioner från KRS i förhållande till yttre omständigheter, särskilt i förhållande till direkt eller indirekt påverkan från den lagstiftande makten och den verkställande makten, samt beträffande dessa domares opartiskhet i förhållande till de intressen som konfronteras.

Vidare fastslog EU-domstolen att artikel 19.1 andra stycket FEU utgör hinder för sådana lagändringar som de som gjorts år 2018 i Polen, när det framgår att dessa lagändringar är ägnade att föranleda rimliga tvivel hos enskilda rättssubjekt beträffande pålitligheten hos de domare som tillsatts i förhållande till yttre omständigheter, och beträffande dessa domares opartiskhet i förhållande till de intressen som konfronteras, vilket därmed kan innebära att det framstår som att

dessa domare inte är oavhängiga eller opartiska, vilket inverkar menligt på det förtroende som enskilda rättssubjekt ska kunna hysa för domstolsväsendet i ett demokratiskt samhälle och i en rättsstat.

Om den hänskjutande domstolen kommer fram till att 2018 eller 2019 års lagändringar antagits i strid med unionsrätten, så innebär principen om unionsrättens företräde att den hänskjutande domstolen ska underlåta att tillämpa de aktuella lagändringarna, oavsett om dessa ändringar är lagfästa eller konstitutionsfästa, och följaktligen förklara sig vara behörig även fortsättningsvis att pröva de mål som anhängiggjorts vid den hänskjutande domstolen innan dessa ändringsåtgärder vidtogs.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Processrätt

Skatterätt

Se under "Danske Banks svenska filial inte samma beskattningsbara person som huvudetableringen i Danmark".

Konkurrensrätt m.m.

[Stöd till FC Barcelona och andra spanska toppklubbar otillåtet](#)

EU-domstolen, femte avdelningen, har i dom den 4 mars 2021 i mål C-362/19 P, kommissionen mot Fútbol Club Barcelona, upphävt tribunalens dom och ogillat FC Barcelonas talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut att förklara stöd oförenligt med den inre marknaden utan verkan.

Spansk lagstiftning ålade professionella idrottsklubbar att byta organisationsform till idrottsaktiebolag. FC Barcelona och tre andra toppklubbar undantogs med hänvisning till att de gått med överskott åren före lagändringen, och fortsatte bedriva verksamheten i klubbform. Kommissionen fann att detta regelverk inte var förenligt med den inre marknaden och ålade Konungariket Spanien att avskaffa det och att från stödmottagarna återkräva skillnaden mellan den bolagsskatt som de faktiskt betalade och den bolagsskatt de skulle ha omfattats av om de hade haft den juridiska formen av ett idrottsaktiebolag.

Tribunalen fann att kommissionen inte visat att åtgärden gav de klubbar som omfattades av denna åtgärd en fördel, med hänsyn till procentsatsen för skatteavdraget för återinvestering av extraordinär vinst var lägre för dessa enheter än den som gäller för idrottsaktiebolag.

Kommissionen överklagade och gjorde gällande att tribunalen i den överklagade domen åsidosatt artikel 107.1 FEUF när det gäller dels begreppet "fördel" som kan utgöra "statligt stöd", i den mening som avses i denna bestämmelse, dels den omsorgsplikt som åligger kommissionen vid prövningen av huruvida det föreligger ett stöd och bevisbördan för att det föreligger en fördel.

EU-domstolen fann att det omtvistade beslutet skulle betraktas som ett beslut avseende såväl en stödordning som individuella stödåtgärder. Den omtvistade åtgärden rör en sådan stödordning, eftersom de särskilda skattebestämmelser som är tillämpliga på ickevinstdrivande enheter, särskilt den reducerade skattesatsen, på

grund av enbart denna åtgärd, kan gynna var och en av de berörda fotbollsklubbarna, vilka definieras på ett allmänt och abstrakt sätt, för obestämd tid och med obestämt belopp, och detta utan att några ytterligare genomförandeåtgärder krävs, och utan att dessa bestämmelser är kopplade till genomförandet av ett visst projekt. Således kan enbart den omständigheten att stödåtgärderna i förevarande fall beviljats klubbarna individuellt på grundval av den aktuella stödordningen inte påverka den prövning som kommissionen är skyldig att göra för att avgöra huruvida det föreligger en fördel. Tribunalen hade således fel i sin slutsats att en sådan omständighet är av relevans.

Domstolen konstaterade för det andra att tribunalens felaktiga rättstillämpning påverkade dess slutsatser vad gäller omfattningen av kommissionens skyldigheter när det gäller att styrka att det föreligger en fördel. Denna felaktiga premis från tribunalens sida fick den nämligen att anse att kommissionen vid sin analys borde ha beaktat inte bara den fördel som följer av den lägre skattesatsen, utan även övriga delar av den aktuella skatteordningen, som tribunalen anser utgöra en oskiljaktig del av densamma, såsom avdragsmöjligheterna, eftersom en begränsning av desamma kan uppväga den ovannämnda fördelen. Domstolen erinrade om att kommissionen visserligen ska göra en helhetsbedömning av en stödordning, varvid hänsyn ska tas till ordningens samtliga särdrag, såväl sådana som gynnar de berörda som sådana som missgynnar dem. **Frågan huruvida en stödordning medför en fördel för stödmottagarna kan emellertid inte vara beroende av den ekonomiska situation som stödmottagarna befinner sig i vid en senare tidpunkt då de beviljas individuella stöd på grundval av denna stödordning.** Domstolen påpekar särskilt att den omständigheten att det vid antagandet av en stödordning inte är möjligt att fastställa ett exakt belopp, för varje beskattningsår, för den fördel som ordningen kommer att ge var och en av de berörda inte kan hindra kommissionen från att konstatera att denna ordning, redan i detta skede, kunde ge dessa en fördel och således inte kan befria den berörda medlemsstaten från dess viktiga skyldighet att anmäla en sådan stödordning. Såsom tribunalen förklarar i den överklagade domen skulle, om kommissionen var skyldig att, vid analysen av en stödordning, på grundval av uppgifter som samlats in efter det att denna ordning införts, kontrollera huruvida fördelen faktiskt har uppstått under alla senare beskattningsår, och, i förekommande fall, om en sådan fördel utjämnats av nackdelar som konstaterats under andra beskattningsår, detta innebära att medlemsstater som underlåtit att anmäla en sådan ordning gynnas genom detta beteende. Det är således först i samband med ett eventuellt återkrav av individuella stöd som beviljats på grundval av den aktuella stödordningen som kommissionen ska kontrollera varje berört företags individuella situation, eftersom ett sådant återkrav kräver att kommissionen fastställer det exakta stödbelopp dessa faktiskt har erhållit varje enskilt beskattningsår.

I förevarande fall är det utrett att den stödordning som är resultatet av den omtvistade åtgärden, från och med den tidpunkt då den antogs, i och med att den innebar att vissa klubbar som omfattades av denna ordning, däribland FC Barcelona, gavs möjlighet att, som ett undantag, fortsätta att vara verksamma som icke-vinstdrivande enheter, dra fördel av en lägre skattesats än den som gäller för klubbar som bedriver sin verksamhet som idrottsaktiebolag. **Den aktuella stödordningen kunde därmed från och med dess antagande gynna klubbar som var verksamma som icke-vinstdrivande enheter i förhållande till klubbar som var**

verksamma som idrottsaktiebolag, vilket gav de förra en fördel som kan anses omfattas av artikel 107.1 FEUF. **Av detta följer att kommissionen, för att styrka att stödordningen i fråga ger stödmottagarna en fördel som omfattas av artikel 107.1 FEUF, inte var skyldig att i det omtvistade beslutet undersöka vare sig betydelsen av avdraget för återinvestering av extraordinär vinst eller möjligheten att skjuta upp skatteinbetalningen på grund av skattetilgodohavanden**, och i synnerhet huruvida detta avdrag eller dessa möjligheter kan anses neutralisera den fördel som följer av den lägre skattesatsen. Domstolen konstaterar följaktligen att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den slog fast att kommissionen var skyldig att göra en sådan prövning, och vid behov begära in relevanta uppgifter. Domstolen upphäver därför den överklagade domen i denna del. Eftersom målet var färdigt för avgörande avgjorde EU-domstolen det i sak och ogillade FC Barcelonas talan. [Pressmeddelande](#) har lämnats.

Inre marknaden och fri rörlighet

[Får utländska advokater verka självständigt i irländsk domstol?](#)

EU-domstolen, första avdelningen, har i dom den 10 mars 2021 i mål C-739/19, An Bord Pleanála, prövat en begäran om förhandsavgörande från Supreme Court (Irland), angående tolkningen av artikel 5 i rådets direktiv 77/249/EEG av den 22 mars 1977 om underlättande för advokater att effektivt begagna sig av friheten att tillhandahålla tjänster. Begäran har framställts i ett mål mellan VK och An Bord Pleanála (besvärnsnämnd i planläggningsärenden), angående skyldigheten för VK:s gästande advokat att arbeta tillsammans med en inhemsk advokat, för att vederbörande ska få företräda VK vid den hänskjutande domstolen.

EU-domstolen fastslog att artikel 5 i direktivet ska tolkas så att

- Med hänsyn till målet bestående i att säkerställa god rättsskipning utgör nämnda bestämmelse inte i sig hinder mot att en advokat, som tillhandahåller tjänster genom att företräda sin klient, är skyldig att arbeta tillsammans med en advokat som är verksam vid den domstol där målet är anhängigt och som är ansvarig inför denna domstol, inom ramen för ett system där advokater åläggs yrkesetiska skyldigheter bestående i att göra domstolen uppmärksam på samtliga omständigheter som i rättsligt, lagstiftnings- eller rättspraxisrelaterat hänseende kan ha betydelse för att förfarandet ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt, men där sådana skyldigheter inte åvilar den enskilde om denne väljer att företräda sig själv.
- Med hänsyn till målet bestående i att säkerställa god rättsskipning är det inte oproportionerligt att en gästande advokat som tillhandahåller tjänster åläggs en skyldighet att arbeta tillsammans med en advokat som är verksam vid den domstol där målet är anhängigt, inom ramen för ett system där advokaterna har möjlighet att definiera sina respektive roller, varvid den sistnämnde advokaten i allmänhet endast bistår den gästande advokaten för att denne ska kunna garantera ett adekvat företrädande av klienten och ett korrekt fullgörande av de förpliktelser som åvilar vederbörande i förhållande till nämnda domstol.

- En **allmän skyldighet att arbeta tillsammans med en advokat som är verksam vid den domstol där målet är anhängigt**, vilken innebär att det inte möjligt att beakta den gästande advokatens tidigare erfarenhet, **går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målet bestående i att säkerställa god rättsskipning.**

Straff- och civilrättsligt samarbete

[Tillåtlighet av bevisning som inhämtats i strid med Tele2-domen](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 2 mars 2021 i mål C-746/18, Prokuratuur, prövat en begäran om förhandsavgörande från Riigikohus (Högsta domstolen, Estland), angående tolkningen av artikel 15.1 i direktiv 2002/58/EG (direktivet om integritet och elektronisk kommunikation), jämförd med artiklarna 7, 8, 11 och 52.1 i EU-stadgan. Begäran har framställts i ett brottmål mot H.K. där hon har åtalats för stölder, användning av tredje mans bankkort samt för övergrepp i rättssak. H.K. dömdes till fängelse i två år för att ha gjort sig skyldig till flera fall av stöld av egendom och kontanter, nyttjande av tredje mans bankkort, samt för att ha begått våldshandlingar mot personer som deltagit i rättsliga förfaranden mot henne. Domen grundades bl.a. på flera protokoll som upprättats på grundval av uppgifter om elektronisk kommunikation, vilka den utredande myndigheten hade inhämtat från en leverantör av elektroniska kommunikationstjänster under förundersökningen efter att ha erhållit flera erforderliga tillstånd från distriktsåklagarmyndigheten. H.K. gjorde bl.a. gällande att de protokoll som hade upprättats på grundval av uppgifter som erhållits från leverantören av elektroniska kommunikationstjänster inte skulle tillåtas som bevisning. Målet överklagades till den hänskjutande domstolen. H.K. gör gällande att det följer av domen av den 21 december 2016, Tele2 Sverige och Watson m.fl. (C-203/15 och C-698/15, EU:C:2016:970) (nedan kallad Tele 2-domen), att bestämmelserna i lagen om elektronisk kommunikation, vilka ålägger tjänsteleverantörer en skyldighet att lagra kommunikationsuppgifter och ger en möjlighet att lägga dessa uppgifter till grund för en fällande dom mot henne, strider mot artikel 15.1 i direktiv 2002/58, jämförd med artiklarna 7, 8, 11 och 52.1 i stadgan. Förhandsavgörande begärdes.

EU-domstolen konstaterade att de första två frågorna avsåg att ge klarhet i huruvida artikel 15.1 i direktiv 2002/58, jämförd med artiklarna 7, 8, 11 och 52.1 i stadgan, ska tolkas så, att den utgör **hinder mot nationell lagstiftning som gör det möjligt för offentliga myndigheter att få tillgång till vissa trafik- eller lokaliseringssuppgifter** – vilka kan ge information om kommunikation som en användare har utfört medelst elektronisk kommunikationsutrustning eller om lokaliseringen av terminalutrustning som denna användare har använt, och ligga till grund för slutsatser beträffande användarens privatliv – **i syfte att förebygga, undersöka, avslöja och väcka åtal för brott, utan att det uppställs något krav på att det ska röra sig om grov brottslighet, oberoende av hur lång tid myndigheterna får tillgång till de lagrade uppgifterna och oberoende av omfattningen och arten av de uppgifter som omfattas av denna tidsperiod.** Det framgick av begäran om förhandsavgörande att leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster åläggs en generell och odifferentierad skyldighet att under ett år lagra trafikuppgifter och lokaliseringssuppgifter för telefoni- och mobiltelefonitjänster. Dessa uppgifter gör det bland annat möjligt att lokalisera och identifiera en kommunikationskälla, slutmålet för

en kommunikation, en kommunikations datum, tidpunkt, varaktighet och typ, användarnas kommunikationsutrustning, och även att lokalisera mobil kommunikationsutrustning, utan att det måste ha skett någon kommunikation. Uppgifterna gör det dessutom möjligt att fastställa hur ofta användaren har kommunicerat med vissa personer under en viss tidsperiod. Såsom den estniska regeringen bekräftade vid förhandlingen är det – när fråga är om brottsbekämpning – möjligt att begära tillgång till dessa uppgifter oavsett vilken typ av brott det rör sig om. Vad gäller frågan under vilka villkor de offentliga myndigheterna kan få tillgång till trafik- och lokaliseringssuppgifter som leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster har lagrat, när dessa myndigheter förebygger, undersöker, avslöjar och väcker åtal för brott, inom ramen för en åtgärd som vidtagits med stöd av artikel 15.1 i direktiv 2002/58, har domstolen slagit fast att sådan **tillgång endast får beviljas när uppgifterna har lagrats av leverantören på ett sätt som är förenligt med artikel 15.1** i direktiv 2002/58. Det föreligger också hinder mot lagstiftning som för dylika ändamål medför en generell och odifferentierad skyldighet att lagra trafik- och lokaliseringssuppgifter i förebyggande syfte. Det är endast **bekämpning av grov brottslighet och förebyggande av allvarliga hot mot allmän säkerhet som kan motivera allvarliga ingrepp i de grundläggande rättigheter som anges i artiklarna 7 och 8 i stadgan**, såsom de ingrepp som följer av lagring av trafik- och lokaliseringssuppgifter, oavsett om sådan lagring är generell och odifferentierad eller riktad. Därmed är det endast sådana ingrepp i nämnda grundläggande rättigheter som inte är av allvarligt slag som kan motiveras av det mål som eftersträvas med den ifrågavarande nationella lagstiftningen, nämligen att förebygga, undersöka, avslöja och väcka åtal för brott i allmänhet.

Vad gäller frågan om **huruvida bevisning av detta slag får tillåtas** anförde domstolen att i avsaknad av unionsbestämmelser på området, ankommer på varje medlemsstat att i sin rättsordning, enligt **principen om processuell autonomi**, fastställa de processuella regler som gäller för en talan som syftar till att säkerställa skyddet av de rättigheter som enskilda har till följd av unionsrätten. Dessa regler får emellertid varken vara mindre förmånliga än dem som gäller för liknande situationer som regleras av nationell rätt (**likvärdighetsprincipen**) eller medföra att det i praktiken blir omöjligt eller orimligt svårt att utöva de rättigheter som följer av unionsrätten (**effektivitetsprincipen**). Vad närmare bestämt gäller effektivitetsprincipen ska det erinras om att nationella bestämmelser om tillåtlighet och användning av information och bevisning har till syfte, i enlighet med de val som gjorts i nationell rätt, att förhindra att olagligt erhållen information och bevisning otillbörligen används till förfång för en person som är misstänkt för brott. Detta syfte kan dock, beroende på utformningen av den nationella rätten, **uppnås inte bara genom ett förbud mot att använda sådan information och sådan bevisning, utan även genom nationella bestämmelser och nationell praxis som reglerar bedömningen och värdet av informationen och bevisningen, eller till och med genom att informationens och bevisningens rättstridighet tas i beaktande vid påföljdsbestämningen.**

Den tredje frågan avsåg att ge klarhet i huruvida artikel 15.1 i direktiv 2002/58, jämförd med artiklarna 7, 8, 11 och 52.1 i stadgan, ska tolkas så, att den utgör hinder mot nationell lagstiftning som ger åklagarmyndigheten, vars uppdrag är att leda förundersökningar och, i förekommande fall, väcka åtal i samband med ett senare

förfarande, behörighet att ge offentliga myndigheter tillgång till trafik- och lokaliseringssuppgifter inom ramen för en brottsutredning. Det framgår av den hänskjutande domstolens uppgifter att även om den estniska åklagarmyndigheten enligt nationell rätt är skyldig att agera oberoende, endast är underställd lagen och under förundersökningen ska undersöka både sådana omständigheter som är till fördel och sådana som är till nackdel för den misstänkte, syftar detta förfarande icke desto mindre till att samla in bevisning och skapa erforderliga förutsättningar för en rättegång. Det är denna myndighet som företräder det offentliga under rättegången och den är således även part i förfarandet. Domstolen framhöll, med hänvisning till bl.a. Tele-2-domen, att det ska fastställas i nationell rätt under vilka villkor leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster ska ge behöriga nationella myndigheter tillgång till de uppgifter som de förfogar över. För att kravet på proportionalitet ska anses vara uppfyllt måste sådan lagstiftning emellertid innehålla **klara och precisa bestämmelser som reglerar räckvidden och tillämpningen av den aktuella åtgärden samt ange minimikrav**, så att de personer vars personuppgifter berörs har tillräckliga garantier för att uppgifterna på ett effektivt sätt är **skyddade mot riskerna för missbruk**. Denna lagstiftning ska vara rättsligt bindande enligt nationell rätt och i synnerhet ange under vilka omständigheter och på vilka villkor en åtgärd avseende behandling av sådana uppgifter får vidtas, vilket säkerställer att ingreppet begränsas till vad som är strängt nödvändigt. Eftersom en allmän tillgång till samtliga lagrade uppgifter, oberoende av om det finns någon koppling, ens indirekt, till det eftersträlvade ändamålet, inte kan anses vara begränsad till vad som är strängt nödvändigt, måste den nationella lagstiftningen således vara grundad på objektiva kriterier som avgör under vilka omständigheter och på vilka villkor behöriga nationella myndigheter ska ges tillgång till de aktuella uppgifterna. I samband med bekämpning av brott kan tillgång i princip bara beviljas till uppgifter om personer som misstänks planera, begå eller ha begått ett grovt brott eller på något sätt vara inblandade i ett sådant brott. I särskilda fall, som när vitala intressen för nationell säkerhet, försvar eller allmän säkerhet hotas av terrorism, skulle tillgång dock kunna ges även till uppgifter om andra personer, om det föreligger objektiva omständigheter som ger skäl att anta att sådana uppgifter i ett konkret fall effektivt skulle kunna bidra till att bekämpa terrorism. För att säkerställa att dessa villkor uppfylls till fullo i praktiken, är det väsentligt att behöriga nationella myndigheters tillgång till de lagrade uppgifterna är underkastad **förhandskontroll** av en **domstol eller en oberoende myndighet**, och att domstolen meddelar sitt avgörande eller myndigheten antar sitt beslut till följd av att dessa myndigheter har framställt en motiverad begäran inom ramen för exempelvis ett förfarande för förebyggande, avslöjande eller lagföring av brott. En åklagare har inte den grad av oberoende som krävs för att utföra denna uppgift. Frågan besvarades således jakande.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

[Inte effektivt domstolsskydd när åklagares beslut att utfärda en europeisk arresteringsorder inte kunde prövas i domstol](#)

EU-domstolen, första avdelningen, har i dom den 10 mars 2021 i mål C-648/20 PPU, PI, prövat en begäran om förhandsavgörande från Westminster Magistrates' Court (Westminsters förstainstansdomstol, Förenade kungariket) angående tolkningen av

artikel 8.1 c i rambeslut 2002/584/RIF om en europeisk arresteringsorder, jämförd med artikel 47 i EU-stadgan. Begäran har framställts i samband med verkställighet i Förenade kungariket av en europeisk arresteringsorder som utfärdats av Rayonna prokuratura Svisjtov (Åklagarmyndigheten i Svisjtov, Bulgarien) i syfte att lagföra PI för stöld. PI häktades i Förenade kungariket på grund av arresteringsordern. Förhandsavgörande begärdes. Den hänskjutande domstolen vill få klarhet i huruvida den dubbla skyddsnivån för den eftersökta personens rättigheter säkerställs i det aktuella sammanhanget i det nationella målet, med tanke på att såväl den aktuella europeiska **arresteringsordern** som den nationella arresteringsordern eller det rättsliga beslutet med samma rättsverkan som den sistnämnda **utfärdats av den regionala åklagarmyndigheten i Svisjtov, utan kontroll av någon bulgarisk domstol före överlämnandet av PI från Förenade kungariket.**

EU-domstolen fastslog att artikel 8.1 c i rambeslut 2002/584, jämförd med artikel 47 i stadgan och EU-domstolens praxis, ska tolkas så, att **kraven för att en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder för lagföring ska anses åtnjuta ett effektivt domstolsskydd inte är uppfyllda** när både den europeiska arresteringsordern och det rättsliga beslut som den hänför sig till har fattats av en åklagare, som visserligen kan kvalificeras som "utfärdande rättslig myndighet" i den mening som avses i artikel 6.1 i det rambeslutet, men varken den europeiska arresteringsordern eller det rättsliga beslutet kan underkastas domstolsprövning i den utfärdande medlemsstaten före överlämnande av den person som eftersöks av den verkställande medlemsstaten.

Informationssamhället

[S.k. framing av internetinnehåll kan utgöra separat överföring till allmänheten](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 9 mars 2021 i mål C-392/19, VG Bild-Kunst, prövat en begäran om förhandsavgörande från Bundesgerichtshof (Federala högsta domstolen, Tyskland) angående tolkningen av artikel 3.1 i direktiv 2001/29/EG om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället. Begäran har framställts i ett mål mellan VG Bild-Kunst, ett bolag som bedriver kollektiv förvaltning av upphovsrätt inom området visuell konst i Tyskland, och Stiftung Preußischer Kulturbesitz (nedan kallad SPK), en tysk stiftelse för kulturarv. Målet handlar om VG Bild-Kunsts beslut att inte ingå ett licensavtal med SPK om användning av bolagets katalog av verk utan att det införs en bestämmelse om att SPK, i egenskap av licenstagare, är skyldig att, i samband med utnyttjande av de skyddade verk och andra alster som avses i avtalet, vidta effektiva tekniska åtgärder mot att tredje parter bäddar in dessa skyddade verk eller alster genom inramning (framing).

SPK driver Deutsche Digitale Bibliothek (nedan kallat DDB), ett digitalt bibliotek som innehåller länkar till digitaliserat innehåll. I egenskap av "digitalt skyltfönster" lagrar DDB i sig emellertid endast miniatyrbilder (thumbnails), det vill säga bildframställningar vars storlek har reducerats jämfört med originalstorleken, och länkar till förstorade versioner av den aktuella miniatyrbilden. Vidare innehåller knappen "Visa objektet på ursprungswebbplatsen" en direktlänk till webbplatsen för den institution som tillhandahåller objektet, antingen till webbplatsens ingångssida eller till den sida som rör objektet. VG Bild-Kunst ställer som krav för att ingå

licensavtal med SPK om användning av bolagets katalog av verk i form av miniatyrbilder att det i avtalet ska införas en bestämmelse om att licenstagaren utfäster sig att i samband med användning av de skyddade verk och andra alster som avses i avtalet vidta effektiva tekniska åtgärder mot tredje parters inbäddning av de miniatyrbilder av dessa skyddade verk eller alster som visas på DDB:s webbplats. SPK ansåg att ett sådant avtalsvillkor inte var skäligt mot bakgrund av tillämplig lagstiftning om upphovsrätt och väckte därför talan och yrkade att rätten skulle fastställa att VG Bild-Kunst är skyldigt att bevilja SPK nämnda licens utan att denna är förenad med något krav på att sådana tekniska åtgärder ska vidtas. Efter ogillande i första instans och bifall i andra överklagades målet till den hänskjutande domstolen, som begärde förhandsavgörande.

EU-domstolen konstaterade att begäran avsåg att skapa klarhet i **huruvida artikel 3.1 i direktiv 2001/29 ska tolkas på så sätt att den omständigheten att upphovsrättsligt skyddade verk som med upphovsrättsinnehavarens tillstånd har gjorts tillgängliga och fritt åtkomliga för allmänheten på en annan webbplats integreras i en tredje parts internetsida, genom tekniken med inbäddning, utgör en överföring till allmänheten, i den mening som avses i denna bestämmelse, om integreringen sker genom att skyddsåtgärder mot inbäddning som har vidtagits eller ålagts av rättighetsinnehavaren kringgås.**

EU-domstolens utgångspunkt var att medlemsstaterna, enligt artikel 3.1 i direktiv 2001/29, ska ge upphovsmän en ensamrätt att tillåta eller förbjuda varje överföring till allmänheten av deras verk, på trådbunden eller trådlös väg, inbegripet att verken görs tillgängliga för allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till dessa verk från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer. Eftersom SPK vägrar att vidta åtgärder som är avsedda att hindra att miniatyrbilder bäddas in på tredje parts webbplatser, finns det anledning att fastställa **huruvida en sådan inbäddning i sig ska anses utgöra en överföring till allmänheten**, i den mening som avses i artikel 3.1 i direktiv 2001/29, vilket, om så är fallet, **skulle innebära att VG Bild-Kunst, i egenskap av bolag som bedriver kollektiv förvaltning av upphovsrätt, får ålägga SPK att vidta dessa åtgärder.**

Visserligen innebär tekniken med inbäddning användning av samma teknik som den som redan har använts för att överföra det skyddade verket till allmänheten på den ursprungliga webbplatsen, nämligen via internet, uppfyller denna överföring inte villkoret om en ny publik och den omfattas således inte av begreppet överföring "till allmänheten", i den mening som avses i artikel 3.1 i direktiv 2001/29, vilket innebär att upphovsrättsinnehavarnas tillstånd inte krävs för en sådan överföring. I en situation där en upphovsman på förhand, explicit och utan förbehåll, ger sitt tillstånd till att hans eller hennes artiklar publiceras på ett tidningsförlags webbplats, utan att därutöver vidta tekniska åtgärder som begränsar tillgången till dessa verk från andra webbplatser, så kan denna upphovsman följaktligen anses ha gett sitt tillstånd till att nämnda verk överförs till samtliga internetanvändare. I överensstämmelse med kravet på att det ska göras en individualiserad bedömning av begreppet "överföring till allmänheten", kan detta emellertid **inte gälla om begränsande åtgärder** i samband med publiceringen av rättighetsinnehavarens verk redan från början har vidtagits eller **ålagts av rättighetsinnehavaren**. Målet rör en situation där upphovsrättsinnehavaren försöker villkora beviljandet av en licens av att begränsningsåtgärder vidtas mot inbäddning för att begränsa tillgången till

upphovsrättsinnehavarens verk från andra webbplatser än dess licenstagares webbplatser. Det **kan under dessa omständigheter inte anses att upphovsrättsinnehavaren har samtyckt** till att tredje parter fritt kan överföra innehavarens verk till allmänheten. Under sådana förhållanden ska den åtgärd genom vilken ett upphovsrättsligt skyddat verk som med upphovsrättsinnehavarens tillstånd har gjorts fritt åtkomligt för allmänheten på en annan webbplats **integreras i en tredje parts internetsida, genom tekniken med inbäddning, kvalificeras som ”tillgängliggörande av detta verk till en ny publik”**. Frågan besvarades därmed jakande.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Arbetsrätt

Bakjour kan vara arbetstid om den ofta leder till faktiskt arbete

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 9 mars 2021 i mål C-580/19, Stadt Offenbach am Main, prövat en begäran om förhandsavgörande från Verwaltungsgericht Darmstadt (Förvaltningsdomstolen i Darmstadt, Tyskland) angående tolkningen av artikel 2 i direktiv 2003/88/EG (arbetstidsdirektivet). Begäran har framställts i ett mål mellan RJ och Stadt Offenbach am Main (staden Offenbach am Main, Tyskland), angående lön som RJ kräver för utförd bakjourstjänstgöring. RJ är offentligt anställd tjänsteman och arbetar som brandman, i egenskap av gruppchef, vid räddningstjänsten i staden Offenbach am Main. Utöver sin ordinarie tjänstgöring är han enligt räddningstjänstens föreskrifter i denna stad skyldig att regelbundet tjänstgöra som räddningsledare i bakjour. RJ ska under sådan tjänstgöring alltid vara anträffbar och medföra sitt larmställ samt ha ett tjänstefordon som arbetsgivaren ställt till hans förfogande tillgängligt. Han måste besvara alla inkommande samtal, genom vilka han underrättas om händelser som inträffat och som kräver beslut från hans sida. Han måste i vissa fall bege sig till insatsplatsen eller till sin arbetsplats. Vid tjänstgöring som räddningsledare i bakjour måste RJ välja en vistelseort som gör det möjligt för honom att vid larm nå Offenbach am Mains stadsgräns inom 20 minuter med sitt larmställ och nämnda fordon, med utnyttjande av sin rätt att avvika från vägtrafikbestämmelserna och sin rätt till företräde. Vardagar varar bakjouren från 17.00 till 7.00 påföljande dag. Under veckosluten varar bakjouren från 17.00 på fredag till 7.00 på måndag. Bakjour under veckoslutet kan tillkomma utöver en arbetsvecka på 42 timmar. RJ har i genomsnitt bakjour 10–15 veckoslut per år. Under perioden 1 januari 2013–31 december 2015 hade han bakjour vid sammanlagt 126 tillfällen, varvid han var tvungen att besvara eller rycka ut på larm 20 gånger. Det genomsnittliga antalet larm per år, under RJ:s bakjour, uppgick således till 6,67 under denna treårsperiod. RJ begärde att hans tjänstgöring som räddningsledare i bakjour skulle erkännas som arbetstid och att han skulle erhålla lön i enlighet därmed. Arbetsgivaren avslog hans begäran. RJ väckte talan vid den hänskjutande domstolen, som begärde förhandsavgörande. EU-domstolen konstaterade att begäran om förhandsavgörande avsåg att skapa klarhet i **huruvida artikel 2 i direktiv 2003/88 ska tolkas så, att en jourperiod** under vilken en arbetstagare är skyldig att med det tjänstefordon som arbetsgivaren har ställt till vederbörandes förfogande, iförd sitt larmställ, inom 20 minuter kunna ta sig till stadsgränsen för arbetstagarens tjänstgöringsort, med utnyttjande av den rätt att avvika från vägtrafikbestämmelserna och den rätt till företräde som förare av detta

fordon har, **utgör arbetstid** i den mening som avses i denna bestämmelse, och **huruvida den frekvens med vilken arbetstagaren i genomsnitt faktiskt måste utföra arbete under denna period ska beaktas vid bedömningen** härav. Den framhöll att arbetstidsdirektivet fastslår en övre gräns för arbetstiden och minimiperioder av vila, och utgör således regler i unionens sociala regelverk vilka är av särskild betydelse och vilka ska komma varje arbetstagare till godo och vars efterlevnad inte kan vara underordnad rent ekonomiska hänsyn. Reglerna utgör för övrigt en precisering av den grundläggande rättighet som uttryckligen stadfästs i artikel 31.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, och ska därför inte tolkas restriktivt. En arbetstagares **jourtid ska kvalificeras som antingen arbetstid eller viloperiod vid tillämpningen av direktiv 2003/88**, eftersom direktivet inte föreskriver någon mellanliggande kategori. Begreppen **arbetstid och viloperiod är vidare unionsrättsliga begrepp som ska definieras utifrån objektiva egenskaper, med utgångspunkt i systematiken i och syftet** med direktiv 2003/88. Domstolen har, beträffande jourperioder som fullgörs på arbetsplatser som inte sammanfaller med arbetstagarens bostad, slagit fast att **den avgörande faktorn för att anse att kriterierna för begreppet arbetstid**, i den mening som avses i direktiv 2003/88, är uppfyllda **är att arbetstagaren måste vara fysiskt närvarande på en plats som bestäms av arbetsgivaren och stå till arbetsgivarens förfogande för att vid behov omedelbart kunna tillhandahålla sina tjänster**. Begreppet **arbetstid omfattar således samtliga jourperioder, inklusive bakjoursperioder, under vilka de krav som arbetstagaren är skyldig att iakttä är av sådan art att de objektivt och i väsentlig mån påverkar arbetstagarens möjligheter att under dessa perioder fritt förfoga över den tid under vilken hans eller hennes tjänster inte tas i anspråk och att ägna sig åt sina egna intressen under denna tid**.

Vidare ska de nationella domstolarna, utöver den tidsfrist som arbetstagaren förfogar över för att återuppta sin yrkesverksamhet, även beakta den genomsnittliga frekvensen av de faktiska arbetsprestationer som arbetstagaren normalt utför under var och en av jourperioderna, när det kan göras en objektiv uppskattning av denna frekvens. **Om en arbetstagare i genomsnitt måste utföra arbete vid ett stort antal tillfällen under en jourperiod har han eller hon nämligen ett mindre utrymme att fritt förfoga över sin tid under de perioder då hans eller hennes tjänster inte tas i anspråk, med hänsyn till att dessa perioder ofta avbryts**. Detta gäller i än högre grad när de arbetsinsatser som normalt krävs av arbetstagaren under jourperioden varar en icke oansenlig tid. Begäran om förhandsavgörande besvarades således på följande sätt:

Artikel 2 led 1 i direktiv 2003/88 ska tolkas så, att en bakjoursperiod under vilken en arbetstagare med det tjänstefordon som arbetsgivaren har ställt till vederbörandes förfogande, iförd sitt larmställ, inom 20 minuter ska kunna ta sig till stadsgränsen för arbetstagarens tjänstgöringsort, med utnyttjande av den rätt att avvika från vägtrafikbestämmelserna och den rätt till företräde som förare av detta fordon har, i sin helhet utgör arbetstid i den mening som avses i denna bestämmelse, endast om det vid en **helhetsbedömning** av samtliga omständigheter i det enskilda fallet bland annat **framgår att denna tidsfrist och den frekvens med vilken arbetstagaren i genomsnitt faktiskt måste utföra arbete under nämnda period får sådana konsekvenser att de objektivt och i väsentlig mån påverkar arbetstagarens**

möjligheter att under samma period fritt förfoga över den tid under vilken hans eller hennes tjänster inte tas i anspråk och att ägna denna tid åt sina egna intressen.

EU-domstolen, stora avdelningen, meddelade samma dag [dom i mål C-344/19](#), Radiotelevizija Slovenija, angående likartade frågor. I det målet har ett [pressmeddelande](#) lämnats.

Konsumenträtt

Migrationsrätt

Se under "Tillåtet bevilja uppehållstillstånd trots ej styrkt identitet".

[Inte otillåtet att ta kvardröjande tredjelandsmedborgare i förvar för överföring till annan medlemsstat](#)

EU-domstolen, femte avdelningen, har i dom den 24 februari 2021 i mål C-673/19, M m.fl., prövat en begäran om förhandsavgörande från Raad van State (Högsta förvaltningsdomstolen, Nederländerna) angående tolkningen av tolkningen av artiklarna 3, 4, 6 och 15 i direktiv 2008/115/EG om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna. Målet rör eventuellt skadestånd för den skada M m.fl. lidit på grund av att de hållits i förvar inför deras överföring från Nederländerna till en annan medlemsstat.

EU-domstolen slog fast att artiklarna 3, 4, 6 och 15 i direktiv 2008/115 ska tolkas så, att de **inte utgör hinder** för att en medlemsstat **tar en tredjelandsmedborgare som vistas olagligt på dess territorium i förvar** i syfte att med tvång överföra denna medborgare till en annan medlemsstat i vilken nämnda medborgare har beviljats flyktingstatus, när denna medborgare **inte har efterkommit det föreläggande han eller hon har fått om att bege sig till denna andra medlemsstat** och när det **inte är möjligt att fatta ett beslut om återvändande** med avseende på honom eller henne.

Miljörätt

Se under "Inte nödvändigt att bevarandestatus riskeras för att förbud enligt livsmiljö- eller fågeldirektiven ska aktualiseras".

EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER

Senaste numret av [Europarättslig tidskrift](#) är nr 4/20.

Även [Skattenytt](#) tillhandahåller vissa artiklar fritt på nätet. I från det senaste, nr 4, noteras [Brexit – konsekvenser på skatte- och socialförsäkringsområdet för arbetstagare i gränsöverskridande situationer](#), av Björn Thuresson.

[Svensk juristtidning](#) tillhandahåller alla artiklar fritt på nätet. Från senare datum kan nämnas [Accountability for International Crimes in Syria: Universal Jurisdiction and its Application](#) av Mikael Schantli.

NYA MÅL

Svea hovrätt har den 1 mars 2021 i dess mål T 3229-19, EU-domstolens mål C-155/21, begärt förhandsavgörande angående följande frågor:

1. Ska ECT tolkas så att artikel 26 – genom vilken en fördragsslutande part ger sitt ovillkorliga samtycke till att tvister mellan en fördragsslutande part och en investerare från en annan fördragsslutande part om en investering som den senare gjort i den förstnämndes område hänskjuts till internationellt skiljeförfarande – omfattar även en tvist mellan en EU-medlemsstat å ena sidan och en investerare från en annan EU-medlemsstat å den andra?

Om fråga 1 besvaras jakande: 2. Ska artiklarna 19 och 4.3 FEU samt 267 och 344 FEUF tolkas så att de utgör hinder mot artikel 26 ECT, eller för en tillämpning av artikeln, när en investerare från en EU-medlemsstat, om det uppstår en tvist om investeringar i en annan EU-medlemsstat, enligt bestämmelsen får inleda ett förfarande mot sistnämnda medlemsstat vid en skiljedomstol, vars behörighet och avgörande den medlemsstaten är skyldig att godta?

Om fråga 2 besvaras jakande: 3. Ska unionsrätten, särskilt principen om unionsrättens företräde och krav på effektivt genomslag, tolkas så att den utgör hinder mot att tillämpa en bestämmelse i nationell rätt om preklusion, såsom 34 § andra stycket skiljeförfarandelagen, om tillämpningen medför att en part i klanderområdet är förhindrad att göra en invändning om att skiljeavtalets tillkomst eller skiljeavtalet i sig är stridande mot EU-rätten?

DET HÄNDE(R) I EU-DOMSTOLEN

Tisdagen den 23 mars 2021 kl. 09.30 meddelar domstolen, stora avdelningen, dom i mål C-28/20, Airhelp. Målet rör en begäran om förhandsavgörande från Attunda tingsrätt angående bl.a. frågan om en pilotstrejk befriar flygbolaget från ansvar för förseningsersättning enligt förordning nr 261/2004.

Torsdagen den 25 mars 2021 meddelas förslag till avgörande i mål C-22/20, kommissionen mot Sverige, angående en talan om fördragsbrott bestående i åsidosättande av direktiv 91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse.

Torsdagen den 15 april 2021 meddelar domstolen, stora avdelningen, dom i mål C-30/19, Braathens Regional Aviation, angående en begäran om förhandsavgörande från Högsta domstolen. Målet rör frågan medlemsstat i ett mål om överträdelse av ett förbud som föreskrivs i direktiv 2000/43/EG där den utsatte begär diskrimineringersättning alltid måste pröva om diskriminering har skett – och i förekommande fall konstatera att så har skett – oavsett om den som anklagas för diskriminering har eller inte har erkänt att diskriminering har skett, om detta begärs av den utsatte för att kravet i artikel 15 om effektiva, proportionerliga och avskräckande sanktioner ska anses vara uppfyllt?

Torsdagen den 22 april 2021 meddelas förslag till avgörande i mål C-109/20, PL Holdings. Målet rör en begäran om förhandsavgörande från Högsta domstolen, angående huruvida artiklarna 267 och 344 i FEUF, såsom de tolkades i domen i målet C-284/16, Achmea, EU:C:2018:158, att ett skiljeavtal är ogiltigt om det har ingåtts mellan en medlemsstat och en investerare – när det i ett investeringsavtal finns en skiljeklausul som är ogiltig på grund av att avtalet ingåtts mellan två medlemsstater – genom att medlemsstaten, sedan investeraren påkallat skiljeförfarande, som ett resultat av statens fria vilja avstår från att göra gällande invändningar mot behörigheten?

FRÅN LAGSTIFTNING SAR BETET

Sverige

[Lagrådsremiss: Ändrade regler för kontroll av ekologisk produktion](#)

I maj 2018 antogs en ny EU-förordning om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter, som ersätter den nuvarande EU-förordningen på området. Regeringen föreslår i lagrådsremissen ändringar i lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion och lagen (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utvecklingen av landsbygden för att anpassa svensk lagstiftning till förordningen.

Ändringarna innebär bl.a. att Livsmedelsverkets och Jordbruksverkets möjlighet att delegera uppgifter till kontrollorgan utvidgas och att ett nytt bemyndigande införs som ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att meddela föreskrifter om skyldighet för ett kontrollorgan att lämna de uppgifter som en myndighet behöver för handläggning av EU-stöd för ekologisk produktion.

Därutöver lämnas förslag som innebär att den myndighet som har delegerat uppgifter till ett kontrollorgan har rätt att överklaga en länsstyrelses beslut, om länsstyrelsen ändrar ett beslut som har fattats av kontrollorganet. Om en enskild överklagar en länsstyrelses beslut om överprövning av ett beslut som har fattats av ett kontrollorgan föreslås vidare att den delegerande myndigheten ska vara den enskildes motpart, sedan handlingarna överlämnats till domstolen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

[Lagrådsremiss: Genomförandet av MKB-direktivet i plan- och bygglagen](#)

I lagrådsremissen lämnar regeringen förslag till ändringar i plan- och bygglagen för att förtydliga genomförandet av MKB-direktivet, dvs.

EU-direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt. Anledningen är att Europeiska kommissionen i en formell underrättelse har framfört synpunkter på hur Sverige har genomfört direktivet. Av direktivet följer att det för vissa byggprojekt – som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan bl.a. på grund av deras art, storlek eller lokalisering – ska göras en bedömning av deras miljöpåverkan innan de tillåts komma till stånd.

I lagrådsremissen föreslås bl.a. följande:

- Ett s.k. MKB-projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska prövas genom detaljplaneläggning.
 - Regeringen ska få meddela föreskrifter om att MKB-projekt i vissa fall inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.
 - Beslut om lov eller förhandsbesked som avser ett MKB-projekt ska i vissa fall innehålla en motivering om åtgärdens miljöpåverkan.
 - Den information som kommunen ska tillhandahålla när en detaljplan tas fram ska finnas tillgänglig i elektronisk form på kommunens webbplats.
 - Miljöorganisationers rätt att överklaga bygglov och förhandsbesked som avser ett MKB-projekt ska framgå av plan- och bygglagen.
- Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 2 augusti 2021.

Lagrådsremiss: Gränsöverskridande tillgång till radio- och tv-program

Regeringen föreslår nya regler på upphovsrättsområdet som syftar till att förbättra den gränsöverskridande tillgången till radio- och tv-program inom EES. Med förslagen genomförs ett EU-direktiv.

Regeringen föreslår en ny ursprungslandsprincip för radio- och TV-företags tillgängliggörande av radioprogram och vissa tv-program i så kallade playtjänster. Det innebär att radio- och TV-företag behöver klarera de rättigheter som krävs för att tillgängliggöra program i sådana tjänster endast i det land där företaget huvudsakligen är etablerat.

Regeringen föreslår vidare att avtalslicensen för vidaresändning av radio och tv blir teknikneutral. Det föreslås också en utvidgning av möjligheten för marknadens parter att i samband med avtalsförhandlingar få en medlare utsedd.

Slutligen föreslås det att inte bara den som sänder ut en radio- eller tv-sändning utan även ett radio- eller TV-företag i ett särskilt fall ska anses delta i tillgängliggörandet av de skyddade verk och andra prestationer som ingår i utsändningen. Det ska gälla om radio- eller TV-företaget tillhandahåller sändningen till den som sänder ut innehållet, utan att företaget samtidigt genomför en egen utsändning till allmänheten. Det innebär att båda aktörerna behöver ha tillstånd från rättsinnehavarna.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 7 juni 2021.

Andra chans för krisande företag – En ny lag om företagsrekonstruktion

SOU 2021:12

EU:s rekonstruktions- och insolvensdirektiv syftar bland annat till att säkerställa att företag med ekonomiska problem har tillgång till effektiva förfaranden för att rekonstruera sin verksamhet. Utredningens uppdrag har i huvudsak gått ut på att analysera hur svensk rätt förhåller sig till reglerna i direktivet och föreslå de ändringar som är nödvändiga eller annars lämpliga för att direktivet ska genomföras i svensk rätt. Utredningen har också haft i uppdrag att ta ett samlat grepp om reglerna om gäldenärens avtal med utgångspunkt i förslag som lagts fram av tidigare utredningar. Utredningen har varit oförhindrade att i mån av tid ta upp frågor om rekonstruktörens skadeståndsansvar och den allmänna förmånsrätten för vissa fordringar som uppkommit under en rekonstruktion.

Utredningen lämnar förslag inom följande områden:

- En nationell rådgivningstjänst för företag i kris

- En ny företagsrekonstruktionslag med nya möjligheter
- Offentlig skulduppgörelse – en snabbare väg till skuldnedskrivning
- En koncentration till färre domstolar
- Skärpta krav på och tillsyn över rekonstruktörer

[Lagrådsremiss: Anpassningar till EU:s förordningar om medicinteknik – del 2](#)

Regeringens förslag syftar till att anpassa svensk rätt till två EU-förordningar på det medicintekniska området.

Förslagen innebär bland annat att lagen om medicintekniska produkter ersätts med en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU-förordningarna om medicintekniska produkter.

Den nya lagen innehåller kompletterande bestämmelser om bland annat kliniska prövningar, prestandastudier, tillsyn, sanktioner och bemyndiganden.

För att anpassa EU-förordningarnas bestämmelser om etisk granskning av ansökningar om att få genomföra kliniska prövningar och prestandastudier föreslås även en ny lag med kompletterande bestämmelser om etisk granskning till EU:s förordningar om medicintekniska produkter.

Förslagen föreslås träda i kraft den 26 maj 2021 i fråga om medicin-tekniska produkter och den 26 maj 2022 i fråga om medicintekniska produkter för in vitrodiagnostik.

[Lagrådsremiss: Regler om internationellt samarbete anpassas till nya regler om skyddstillsyn och tillträdesförbud till butik](#)

Regeringen föreslår följdändringar i fyra lagar om internationellt samarbete.

Ändringarna görs med anledning av dels de nya reglerna om skyddstillsyn som föreslås i propositionen Utökade kontroll- och stödmöjligheter avseende skyddstillsynsdömda (prop. 2020/21:85), dels den nya lagen (2021:34) om tillträdesförbud till butik.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2021.